

Verkennd natuuronderzoek Vughtse Hoeve

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Concept

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 10 februari 2015

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Vughtse Hoeve

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 302338

Referentienummer :

Revisie : C1

Datum : 10 februari 2015

Auteur(s) : G.R. Meijer MSc

E-mail adres : Gijs.meijer@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. J.A. van Vliet

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. S. Groot-Jebbink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 88 811 66 00
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

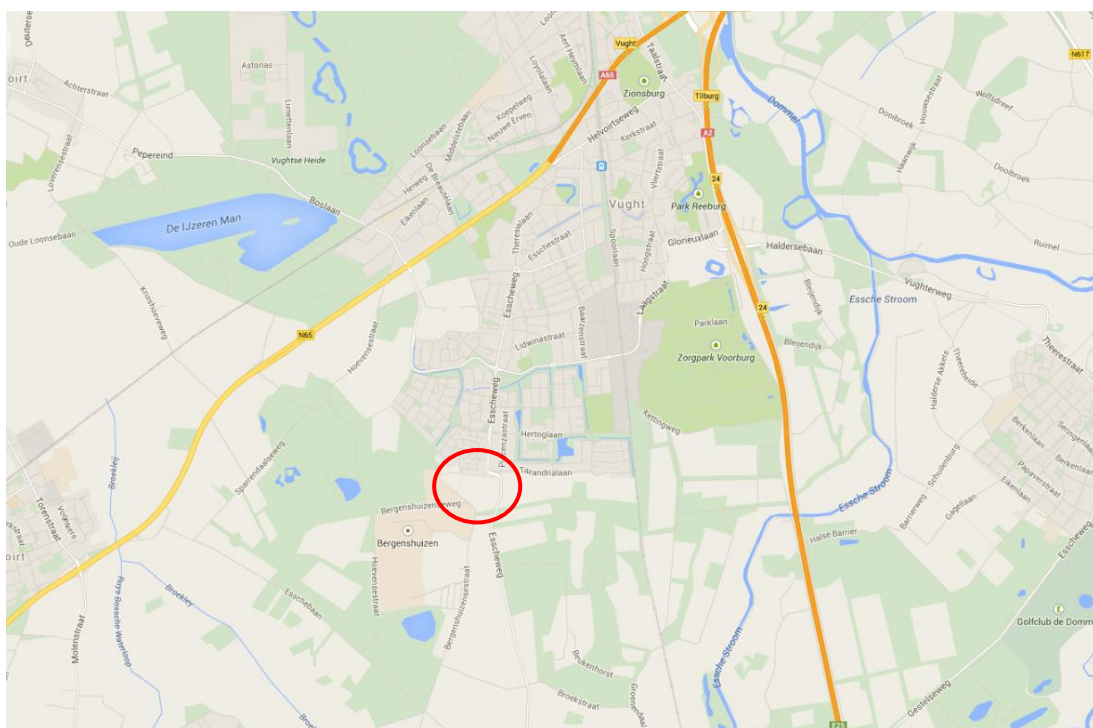
Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Plangebied en voorgenomen activiteiten	5
1.3.1	Plangebied	5
1.3.2	Voorgenomen activiteiten	5
2	Flora- en faunawet	8
2.1	Toetsingkader	8
2.2	Methode	9
2.3	Planten	9
2.4	Vogels	10
2.5	Vleermuizen	11
2.6	Grondgebonden zoogdieren	12
2.7	Amfibieën en Reptielen	12
2.8	Vissen	13
2.9	Ongewervelden	13
3	Natuurbeschermingswet	14
3.1	Toetsingskader	14
3.2	Inventarisatie	14
3.3	Analyse van mogelijke effecten	14
4	Natuurbeleidskaders	15
4.1	Toetsingskader	15
4.2	Inventarisatie	15
4.3	Analyse en toetsing effecten	15
5	Conclusies	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte C.V. is voornemens om in plangebied Vughtse Hoeve in Vught woningbouw mogelijk te maken. De ontwikkeling van woningbouw kan mogelijk schadelijke effecten hebben op beschermde planten en dieren en beschermde gebieden. Hierdoor dient de voorgenomen ontwikkeling te worden getoetst aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

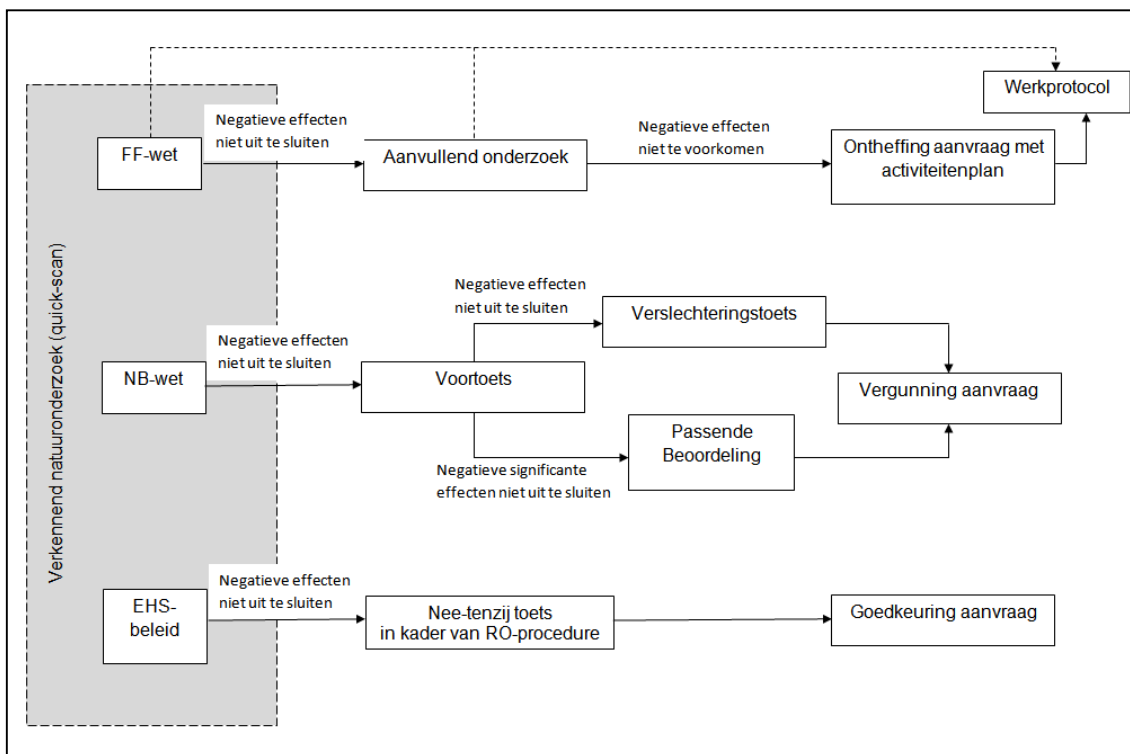
Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied De Vughtse Hoeve (rood omcirkeld). Bron: Google Maps.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten
- Flora- en Faunawet: individuele soorten
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur en eventuele weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1.2 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.2. Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming.

1.3 Plangebied en voorgenomen activiteiten

1.3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in het zuiden van Vught en wordt begrensd door de Schotsbergendreef, Kraaiengatweg, Esscheweg en het terrein van Health City. Het plangebied is momenteel in gebruik als manege en bestaat grotendeels uit paardenweides. Langs de randen van het plangebied liggen houtwallen, bomenrijen, ruigtestroken en overhoekjes. Daarnaast staan er twee grote paardenstallen, waarvan er een gedeeltelijk in gebruik is als café, een kleine houten schuur en een aantal verspreid staande bomen. De directe omgeving bestaat voornamelijk uit agrarische percelen, bedrijfspanden, moestuinen, een woonwijk, bosschages en bos. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 1.3. Foto impressies van verschillende elementen in het plangebied zijn te zien in figuur 1.5.

1.3.2 Voorgenomen activiteiten

De ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte C.V. is voornemens om in het plangebied woningbouw mogelijk te maken. De 40 à 50 beoogde zelfbouwkavels worden bouwrijp opgeleverd, waarbij ook de benodigde infrastructurele werken worden aangelegd. Hiervoor wordt een aantal bomen gekapt, vegetatie verwijderd, grond ontgraven, een watergang gedempt en tevens worden de aanwezige stallen en de houten schuur gesloopt. Uitgangspunt is dat de grotere bomen langs de Schotsbergendreef, Kraaiengatweg, Esscheweg zoveel mogelijk behouden blijven, maar er is rekening gehouden met de kap van deze bomen. Een indicatief verkavelingsplan is weergegeven in figuur 1.4.

Figuur 1.3: Begrenzing plangebied Vughtse Hoeve (rood omlijnd). Bron: Google Maps.

Figuur 1.4: Indicatief verkavelingsplan van plangebied Vughtse Hoeve (Grontmij)

Paardenweiden in het plangebied

Houtwal en ruigte langs de zuidrand van het plangebied

Bomenrij, sloot en houtwal langs de zuidgrens

Sloot, paardenweiden en bomen

Houten schuur die gesloopt gaat worden

Paardenstallen die gesloopt gaan worden

Figuur 1.5: Foto-impressies van plangebied Vughtse Hoeve (Grontmij 2015).

2 Flora- en faunawet

2.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

- Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

- Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering. Nesten van deze

soorten (categorie 1-4 soorten) worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten. Voor categorie 5 soorten geldt jaarronde bescherming van nesten alleen indien sprake is van zwaarwegende ecologische redenen.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen versturende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing voor vogels met jaarrond beschermde nesten kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

2.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3 Ff-wet) in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- *Landelijke verspreidingsatlassen*
- *Regionale verspreidingsatlassen*
- *waarneming.nl*
- *telmee.nl*
- *website provincie Noord-Brabant*

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling samen met het bronnenonderzoek brengt de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Op 29 januari 2015 heeft een verkennend veldbezoek plaatsgevonden door een deskundige ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vervolgens is bepaald of soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

2.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Het plangebied bestaat grotendeels uit een korte grasvegetatie (zie figuur 1.5). Langs de randen van het plangebied, in de overhoekjes en langs de watergang is ruigte aanwezig. Het plangebied wordt begrensd door houtwallen, watergangen en bomenrijen.

Uit bekende gegevens blijkt dat diverse zwaarder beschermde plantensoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied (brede orchis, drijvende waterweegbree, gevlekte orchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, kruipende moerasweegbree, lange ereprijs, prachtklokje, rietorchis, Spaanse ruiter, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, waterdrieblad, wilde gagel en wilde marjolein). Gezien de voedselrijkdom van de aanwezige biotopen, de habitatseisen en gedetailleerde verspreidingsgegevens (o.a. waarneming.nl) van bovengenoemde soorten, worden zwaarder beschermde soorten niet verwacht in het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van zwaarder beschermde planten is in het plangebied uit te sluiten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

2.4 Vogels*Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten*

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat diverse categorie 1-4 vogelsoorten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het gaat om de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief.

Tijdens het veldbezoek zijn algemene soorten zoals houtduif, zwarte kraai en koolmees waargenomen. Een buizerd vloog richting het zuiden over het plangebied. In een bomengroep in het westen van het plangebied zijn twee eksternesten aangetroffen. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Echter, de houten schuur biedt in potentie geschikte nestlocaties voor de huismus (zie figuur 2.1). Deze soort kan broeden tussen de houten balken en het golfplaten dak. De paardenstallen hebben ook golfplaten daken, maar zijn niet vrij toegankelijk voor vogels. De stallen bevatten gezien de bouw en de ontoegankelijkheid geen potentieel geschikte nestlocaties voor categorie 1-4 vogelsoorten zoals de huismus of gierzwaluw. In de houtwallen en in de bomen kunnen algemene vogelsoorten broeden tijdens het broedseizoen.

Soorten als buizerd, boomvalk en roek foerageren mogelijk in het plangebied, maar gezien de huidige inrichting (paardenweiden, houtwallen, ruigtestroken en overhoekjes) is het plangebied vooral geschikt als foerageergebied voor de steenuil en kerkuil. In het plangebied zijn geen potentiële nestlocaties aanwezig voor deze soorten, maar mogelijk broeden deze soorten in de directe omgeving.

*Analyse en toetsing van mogelijke effecten***Huisumus**

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek, maar gezien de potentie van de houten schuur als nestlocatie voor de huismus, is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort niet op voorhand uit te sluiten. Om effecten te bepalen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Nader onderzoek naar broedende huismussen wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken (met een tussenperiode van minimaal 10 dagen) in de periode 1 april t/m 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart t/m 20 juni.

Steenuil

Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor de steenuil om zich te nestelen. In de directe omgeving zijn echter wel potentiële nestlocaties voor de steenuil aanwezig. Steenuilen verblijven het hele jaar in hun relatief kleine territoria. Het activiteitsgebied rond de nestplaats is slechts enkele honderden meters (bron: soortenstandaard steenuil). Het plangebied biedt door de aanwezige paaltjes, schuren en bomen vele rust- en uitkijkplaatsen en is bovendien aantrekkelijk voor potentiële prooien zoals muizen, insecten en regenwormen. Het is daarom niet uit te sluiten dat het plangebied deel uitmaakt van essentieel leefgebied van de steenuil. Om effecten te bepalen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de steenuil dient conform de soortenstandaard en de gestandaardiseerde methodiek van STONE (Steenuil Overleg Nederland) te worden uitgevoerd middels een drietal inventarisaties in de periode van 15 februari tot en met 15 april.

Overige categorie 1-4 vogelsoorten

Mogelijk heeft het plangebied ook een functie als foerageergebied voor andere categorie 1-4 soorten zoals buizerd, boomvalk, roek en kerkuil. Voor deze soorten geldt echter dat een essentiële functie kan worden uitgesloten; ze hebben een relatief groot leefgebied en er is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de directe omgeving. Hierdoor geldt dat bij

het bouwrijp maken van de kavels geen verbodsbepalingen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde zijn.

Algemene vogelsoorten

Algemeen voorkomende vogels kunnen gaan broeden in de houtwallen en de bomen in het plangebied. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle vogelnesten zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus, maar kan, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet verstoord worden. Om verstoring van broedende vogels op voorhand uit te sluiten wordt aanbevolen om de opgaande vegetatie buiten het broedseizoen te verwijderen en de (sloop)werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen aan te laten vangen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Figuur 2.1: Houten schuur met geschikte nestlocaties voor de huismuis (links) en houtwal, watergang en bomenrij met een mogelijke functie als vliegroute voor vleermuizen (rechts).

2.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de gewone- en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, franjestaart en watervleermuis voorkomen in de omgeving van het plangebied. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen, dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. In gebouwen aanwezige spouwmuurgaten, kieren, gaten, overhangende dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of vleermuizen verblijven achter deze elementen. Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes van voornamelijk grote bomen.

Enkele grotere bomen in de bomenrij langs de Schotsbergendreef, Kraaiengatweg, Esscheweg hebben potentieel geschikte holtes voor vleermuizen. De overige bomen in het plangebied hebben geen geschikte openingen. De houten schuur biedt gezien de bouw, materialen en het open karakter geen geschikte vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor vleermuizen of toegang daartoe. De muren van de paardenstallen hebben diverse scheuren en gaten en zijn voor een deel afgedekt met een houten gevelbetimmering en op het afdak zitten overhangende dakpannen (zie figuur 2.2). De bovenstaande elementen bieden in potentie geschikte rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen of toegang daartoe.

Verwacht kan worden dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. Vleermuizen maken voor vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap zoals bomenrijen, houtwallen en watergangen. Op basis van de landschappelijke inpassing van deze elementen in en langs het plangebied, hebben ze mogelijk een functie als (essentiële) vliegroute.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen wordt verwacht dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor vleermuizen.

De paardenstallen bevatten diverse elementen die in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen bieden voor vleermuizen of toegang daartoe verlenen. Ook in enkele grotere bomen langs de randen in het plangebied zitten ruimtes die in potentie geschikt zijn voor vleermuizen. Vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn dan ook niet uit te sluiten zonder nader onderzoek. De houtwallen en bomenrijen langs het plangebied hebben mogelijk een functie als (essentiële) vliegroute. Indien deze lijnvormige elementen verstoord worden door kapwerkzaamheden en/of het aanbrengen van extra verlichting, dienen effecten nader bepaald te worden middels een vleermuisonderzoek.

Vleermuisonderzoek wordt op basis van het vleermuisprotocol uitgevoerd middels meerdere inventarisatierondes in de periode mei t/m oktober. Op basis van een dergelijk nader onderzoek zijn de effecten van de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied op vleermuizen te bepalen.

Figuur 2.2: Potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen in de paardenstallen, in kieren en achter houten gevelbetimmering en overhangende dakpannen.

2.6 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving komen de zwaarder beschermde eekhoorn, das en waterspitsmuis voor. De biotopen in het plangebied zijn niet geschikt voor de waterspitsmuis en niet optimaal voor de das en eekhoorn. Gezien de aanwezige biotopen en gedetailleerde verspreidingsgegevens (o.a. waaneming.nl) zouden de das en eekhoorn het terrein hoogstens sporadisch aan kunnen doen. De stallen zijn in potentie geschikt voor de steenmarter. Echter, er zijn geen (recente) waarnemingen bekend van de steenmarter in de omgeving van het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied vormt gezien de ligging en aanwezige biotopen geen preferent of essentieel leefgebied voor de eekhoorn en das. In de directe omgeving is voldoende en geschikter leefgebied voor deze soorten aanwezig. Effecten op zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren zijn uit te sluiten.

2.7 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de zwaarder beschermde kamsalamander, heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis en ringslang voorkomen in de omgeving. Waarnemingen van deze soorten concentreren zich ten noordwesten van Vught, rondom de IJzeren man en de Vughtse heide. Het plangebied bevat geen geschikt leefgebied voor de heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis en ringslang.

Van de kamsalamander is bekend dat deze soort rondom Vught voorkomt. In het verleden kon bouwproject Hoevenestraat in Vught, ten westen van het huidige plangebied, geen doorgang vinden omdat in nabijgelegen sloten larven van de kamsalamander waren aangetroffen (o.a. Trouw, Volkskrant). De voorkeur van de kamsalamander gaat uit naar kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen, houtwallen en struwelen, in de buurt van wateren. Op het land houden de dieren zich op tussen dichte vegetaties, zoals struikgewas of ruig grasland, overdag schuilt hij onder boomstammen, keien of hopen. Het voortplantingsbiotoop bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Meestal wordt de kamsalamander aangetroffen in poelen, maar de soort gebruikt ook sloten en greppels als voortplantingsbiotoop (RAVON).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van recente verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen is het voorkomen van de heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis en ringslang in het plangebied uit te sluiten. Het voorkomen van de zwaarder beschermde kamsalamander is echter niet op voorhand uit te sluiten. In de directe omgeving zijn kleinschalige elementen met bospercelen, houtwallen en struwelen aanwezig en de soort is in het verleden in de nabijheid van het plangebied waargenomen. In het plangebied is potentieel geschikt land- en voortplantingsbiotoop aanwezig (zie figuur 1.5). Het voorkomen van de kamsalamander en daarmee effecten op de soort zijn niet uit te sluiten zonder nader onderzoek. De aanwezigheid van de kamsalamander wordt geïnventariseerd middels gerichte veldbezoeken in de periode februari t/m juni.

2.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de zwaarder beschermde kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper voorkomen in de regio. De watergangen in en langs de randen van het plangebied zijn niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. Wel komen hier naar mogelijk algemeen voorkomende vissen voor.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vissen binnen het plangebied is uit te sluiten. Effecten zijn dan ook uit te sluiten. Algemene vissen kunnen voorkomen in de watergangen, waardoor voor het dempen en verleggen van de watergangen de zorgplicht van toepassing is. Door één richting op te werken, waardoor eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om te ontsnappen, en deze werkzaamheden buiten het kwetsbare voortplantingsseizoen van vissen uit te voeren, wordt voldaan aan de zorgplicht.

2.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van zwaarder beschermde ongewervelden in de omgeving van het plangebied. Op basis van de aangetroffen biotopen komen alleen algemene vlinders en libellen voor.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het voorkomen van en effecten op zwaarder beschermde ongewervelden is/zijn uitgesloten.

3 Natuurbeschermingswet

3.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk. Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

3.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' op een afstand circa 3,6 km ten noorden van het plangebied is gelegen. Het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen ligt circa 4,2 km ten westen van het plangebied.

3.3 Analyse van mogelijke effecten

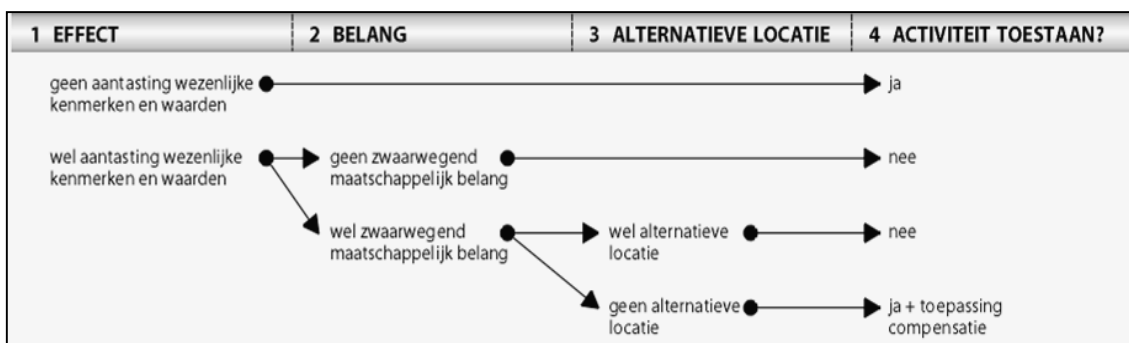
Door de ontwikkeling van woningen is een zeer geringe toename in het aantal gemotoriseerde voertuigen (bestemmingsverkeer) op de lokale en de ontsluitingswegen te verwachten. Op basis hiervan en gezien de aanzienlijke afstanden tot Natura 2000-gebieden is een toename van stikstofemissie in deze gebieden als gevolg van de toename in bestemmingsverkeer te verwaarlozen. Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ingreep en de afstand tot het Natura 2000-gebied, zijn overige effecten (zoals verstoring, verdroging, verontreiniging etc.) op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten. Derhalve geldt dat er geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 en dat vanuit dat oogpunt geen belemmeringen aan de orde zijn. Er is daarom geen noodzaak voor een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

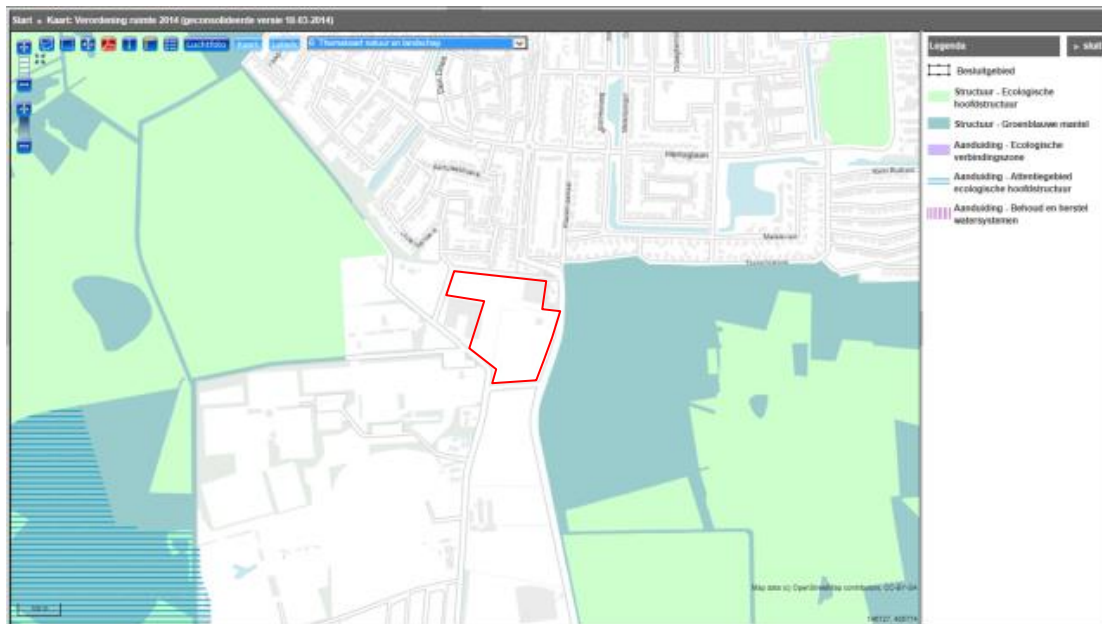
Figuur 4.1: Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied is geen onderdeel van EHS, EVZ of de ‘groenblauwe mantel’. In de directe omgeving zijn wel gebieden aanwezig die onderdeel zijn van EHS en de ‘groenblauwe mantel’ (zie figuur 4.2).

4.3 Analyse en toetsing effecten

Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ingreep en de afstand tot gebieden, zijn effecten op gebieden die onderdeel zijn van EHS, EVZ of de ‘groenblauwe mantel’ op voorhand uit te sluiten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor deze gebieden geen belemmeringen en er is dan ook geen noodzaak voor een nadere procedure in de vorm van een “nee, tenzij-toets”.

Figuur 4.2: Plangebied (rood omlijnd) t.o.v. EHS (lichtgroene vlakken) en 'groenblauwe mantel' (donkergroene vlakken) in de omgeving. Bron: ruimtelijkeplannen.nl.

5 Conclusies

Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet zijn er mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ingreep om het plangebied bouwrijp te maken ten behoeve van woningbouw. Effecten op vleermuizen, huismus, steenuil en kamsalamander zijn niet op voorhand uit te sluiten. In de paardenstallen en in enkele grotere bomen zijn mogelijk vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig en de houtwallen/bomenrijen langs het plangebied hebben mogelijk een functie als vliegroute. De houten schuur biedt geschikte nestlocaties voor de huismus en mogelijk is het plangebied onderdeel van essentieel leefgebied van de steenuil. Tevens is het voorkomen van de kamsalamander niet op voorhand uit te sluiten.

Om eventuele effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vleermuizen, kamsalamander, steenuil en huismus te bepalen, is nader onderzoek noodzakelijk. Nader onderzoek naar de steenuil wordt uitgevoerd met drie inventarisatierondes in de periode half februari t/m half april. Nader onderzoek naar de huismus wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart t/m 20 juni. Vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd middels meerdere inventarisatierondes in de periode mei t/m oktober en het voorkomen van de kamsalamander wordt geïnventariseerd door gerichte veldbezoeken in de periode februari t/m juni. Inventarisaties van de verschillende soorten kunnen deels gecombineerd worden.

Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid algemeen voorkomende broedende vogels in het plangebied. Alle broedende vogels zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Door in de planning rekening te houden met het broedseizoen (globaal half maart – augustus) en/of het tijdig nemen van maatregelen kan voorkomen worden dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en Faunawet aan de orde. Aanbevolen wordt om het slopen van de bebouwing en het verwijderen van de vegetatie buiten het broedseizoen uit te voeren.

Natuurbeschermingswet

Natura 2000-gebieden 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' liggen respectievelijk op een afstand van circa 3,6 en 4,2 km van het plangebied. Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ingreep en de afstand tot het Natura 2000-gebied, zijn effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Derhalve geldt dat vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 geen belemmeringen aan de orde zijn. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Natuurbeleidskaders

Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ingreep en de afstand tot gebieden die onderdeel zijn van EHS, EVZ of de 'groenblauwe mantel', zijn effecten op deze gebieden op voorhand uit te sluiten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor EHS, EVZ of de 'groenblauwe mantel' geen belemmeringen en er is dan ook geen noodzaak voor een nadere procedure.